

Sprawozdanie z działalności
III kadencji Społecznej Rady ds. Alternatywnych
Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości

Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości III kadencji (dalej: Rada) została powołana Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie powołania Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, w jej skład wchodził:

1. Przewodniczący – Minister Sprawiedliwości (lub wyznaczona przez niego osoba spośród członków kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości),
2. Wojciech Juskiewicz - sędzia Sądu Rejonowego w Lęborku,
3. Anna Korwin-Piotrowska - sędzia Sądu Okręgowego w Opolu,
4. Zbigniew Miczek - sędzia Sądu Rejonowego w Tarnowie,
5. Małgorzata Różańska-Prus - sędzia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy,
6. Halina Borys-Pakiela - mediator,
7. Elżbieta Duszyńska - mediator,
8. Grzegorz Frączek - mediator,
9. Barbara Jadwiga Pawlak - mediator,
10. Katarzyna Przyłuska-Ciszewska - mediator,
11. Maciej Tański - mediator,
12. Ewa Wiśniewska-Sobel - mediator,
13. Kamil Zawicki - Instytut Allerhanda,
14. Agnieszka Dąbrowiecka - Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości,
15. Marzena Kruk - Naczelnik Wydziału ds. Pokrzywdzonych Przystępstwem i Promocji Mediacji w Ministerstwie Sprawiedliwości,
16. Joanna Sauter-Kunach - sędzia, główny specjalista w Wydziale ds. Pokrzywdzonych Przystępstwem i Promocji Mediacji w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Skład Rady został zmieniony Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie powołania Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości. Członkami Rady zostali:

1. Halina Borys-Pakiela – Prezes Krajowej Izby Mediatorów i Arbitrów,
2. Jolanta Demczyszyn – Dyrektor Ośrodka Mediacyjnego Stowarzyszenia Notariuszy RP,
3. Grzegorz Frączek – Dyrektor Ośrodka Mediacji Fundacji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego „Facultas Iuridica”,
4. Magdalena Grudziecka – mediator, Polskie Centrum Mediacji,
5. Wojciech Juszkiewicz – sędzia Sądu Rejonowego w Lęborku,
6. Teresa Karczyńska-Szumilas – sędzia Sądu Okręgowego w Gdańsku,
7. Jolanta Korwin-Piotrowska – sędzia Sądu Rejonowego w Białymstoku,
8. Kamil Mich – ekspert organizacji Pracodawcy RP,
9. Zbigniew Miczek – sędzia Sądu Rejonowego w Tarnowie,
10. Rafał Morek – dr Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego,
11. Piotr Nowak – mediator przy Sądzie Polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego,
12. Barbara Jadwiga Pawlak – mediator,
13. Sylwester Pieckowski – Wicedyrektor Polskiego Stowarzyszenia Sądownictwa Polubownego,
14. Katarzyna Przyłuska-Ciszewska – Prezes Centrum Mediacyjnego przy Naczelnej Radzie Adwokackiej,
15. Konrad Sobczyk – mediator, Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych,
16. Joanna Sauter-Kunach – Dyrektor Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych w Ministerstwie Rozwoju,
17. Maciej Tański – mediator, Fundacja Partners Polska,
18. Izabela Zajązkowska – mediator, Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów,
19. Kamil Zawicki – Przewodniczący Prezydium Sekcji Rozwiązywania Sporów w Instytucie Allerhanda,
20. Katarzyna Zimmer-Drabczyk – Kierownik Biura Eksperckiego, Dialogu i Polityki Społecznej NSZZ Solidarność.”.

Rada obradowała na posiedzeniach, które odbywały się nie rzadziej niż raz na kwartał.

W trakcie III kadencji Rada odbyła 20 posiedzeń:

1. Posiedzenie inauguracyjne - 7 kwietnia 2015 r.

- działania sędziów w obszarze mediacji,
- przyczyny braku zawierania ugód mediacyjnych,
- mediacje gospodarcze z punktu widzenia praktyków mediacji,
- działania edukacyjne w obszarze mediacji,
- badania prowadzone w obszarze mediacji,
- dobre praktyki w obszarze mediacji,
- diagnoza barier dla mediacji,
- realizowane przez DWMPC V działania promocyjne i edukacyjne w zakresie mediacji.

2. Posiedzenie - 26 maja 2015 r.

- opiniowanie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów,
- projekt regulaminu pracy Rady,
- powołanie zespołów roboczych,
- współpraca z mediami,
- stanowisko w zakresie funkcjonowania innych, podobnych rad ds. mediacji.

3. Posiedzenie - 30 czerwca 2015 r.

- dyskusja nt. ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów,
- dyskusja nt. regulaminu urzędowania sądów,
- analiza treści informacji o mediacji doręczanej stronom postępowań wraz z pierwszym pismem procesowym,
- szkolenia sędziów (organizowane w ramach realizacji Projektu nr 6 NMF 2009-2014 „Propagowanie alternatywnych metod rozwiązywania sporów”).

4. Posiedzenie - 15 września 2015 r.

- formularz informacyjny dla stron postępowań (dotyczący mediacji),

- dyskusja nt. ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów oraz związanych z nią aktów wykonawczych (rozporządzeń),
- działania koordynatorów ds. mediacji w sądach powszechnych,
- szkolenia sędziów w zakresie zagadnień związanych z mediacją,
- Tydzień Mediacji 2015 – propozycje inicjatyw.

5. Posiedzenie - 1 grudnia 2015 r.

- scenariusz posiedzenia informacyjnego (w zw. z uchwaleniem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów).

6. Posiedzenie – 19 lipca 2016 r.

- omówienie barier w stosowaniu mediacji w Polsce na podstawie dotychczasowych badań i raportów w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów (Dz. U. 2015. poz. 1595),
- decyzja o przygotowaniu tzw. „Białej Księgi Mediacji” (w oparciu o dokumenty wypracowane przez Radę poprzednich kadencji: Standardy prowadzenia mediacji i postępowania mediatora z czerwca 2006 r., Standardy szkolenia mediatorów z października 2007 r. oraz Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich z maja 2008 r.),

7. Posiedzenie – 20 września 2016 r.

- propozycje zmian w składzie Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości III Kadencji oraz w Regulaminie pracy Rady,
- organizacja obchodów Międzynarodowego Dnia Mediacji i Tygodnia Mediacji (w tym: Międzynarodowej Konferencji „Mediacja misją dobrych usług”/”Mediation as a mission of good offices” organizowanej przez Departament Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej oraz Wydawnictwo Wolters Kluwer w dn. 10 października 2016 r.),
- zasady funkcjonowania portalu dot. deklaracji o stosowaniu metod ADR,

- bieżące tematy w obszarze mediacji (m.in. kwestia współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej w zakresie mediacji rówieśniczej, współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie mediacji, dobre praktyki w zakresie mediacji).

8. Posiedzenie – 14 grudnia 2016 r.

- powołanie Zespołów Roboczych
 - ZR 1 - Zespół Roboczy zajmujący się opracowaniem rekomendacji dla sądów w zakresie organizacji spotkań informacyjnych,
 - ZR 2 - Zespół Roboczy zajmujący się opracowaniem rekomendacji dla sędziów w zakresie oceny kwalifikacji mediatora,
 - ZR 3 - Zespół Roboczy zajmujący się opracowaniem rekomendacji w zakresie nowelizacji kk w przedmiocie mediacji,
 - ZR 4 - Zespół Roboczy zajmujący się opracowaniem rekomendacji w zakresie rozliczania kosztów postępowania mediacyjnego w sprawach cywilnych.

9. Posiedzenie – 12 stycznia 2017 r.

- wybór członków Prezydium Rady,
- omówienie kwestii związanych z konkursami w zakresie mediacji ogłaszanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości - Instytucję Pośredniczącą w ramach realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020;
- omówienie projektu scenariusza spotkania informacyjnego dot. mediacji w sądach powszechnych (wraz ze wzorem formularza notatki) w celu przygotowania rekomendacji w tym zakresie.

10. Posiedzenie – 28 marca 2017 r.

- podjęcie uchwały w sprawie przekazania Deklaracji o stosowaniu ADR do dalszego procedowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości,
- przyjęcie rekomendacji dotyczących scenariusza spotkania informacyjnego na temat mediacji jako polubownej metody rozwiązywania sporów,
- decyzja w sprawie przyjęcia kierunkowej uchwały w sprawie zmiany przepisów dotyczących sposobu rozliczania wynagrodzenia mediatorów sprawach cywilnych.

11. Posiedzenie – 25 kwietnia 2017 r.

- podjęcie uchwały w sprawie podjęcia działań mających na celu usprawnienie rozliczania mediacji prowadzonych ze skierowania sądu,
- podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego konieczności nowelizacji przepisów dotyczących wynagrodzenia i zwrotu kosztów poniesionych przez mediatora w sądowym postępowaniu cywilnym.

12. Posiedzenie – 22 czerwca 2017 r.

- przyjęcie rekomendacji w sprawie konieczności nowelizacji przepisów dotyczących mediacji w sprawach karnych,
- przyjęcie rekomendacji w sprawie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności praktycznych mediatorów w sprawach karnych,
- przyjęcie uchwały w sprawie potrzeby przeszkolenia sędziów sądów powszechnych w zakresie komunikacji w konflikcie.

13. Posiedzenie – 12 września 2017 r.

- przyjęcie rekomendacji w zakresie kryteriów, które mogą być pomocne przy wyborze mediatora w postępowaniu sądowym.

14. Posiedzenie – 21 listopada 2017 r.

- decyzja o powołaniu Zespołu dot. ugody mediacyjnej obejmującej prawa do nieruchomości na gruncie art. 183¹⁵ § 1 kodeksu postępowania cywilnego,
- omówienie zmian zarządzenia Ministra Sprawiedliwości dot. organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej w zakresie wykazu MED.,
- omówienie zmian dot. dodatku funkcyjnego dla sędziów koordynatorów ds. mediacji,
- podsumowanie Międzynarodowego Dnia Mediacji i Tygodnia Mediacji 2017.

15. Posiedzenie – 9 stycznia 2018 r.

- powołanie 3 Grup Roboczych
 - grupa ds. zmiany artykułu 183¹⁵ § 1 Kodeksu Postępowania Cywilnego,
 - grupa ds. wykorzystania mediacji w sprawach o rozwód i separację,
 - grupa ds. wypracowania nowych Standardów kształcenia mediatorów w sprawach gospodarczych, cywilnych, rodzinnych i pracowniczych.

16. Posiedzenie – 7 marca 2018 r.

- omówienie zasad funkcjonowania i założeń Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji wraz z przedstawieniem bieżących prac Ministerstwa w przedmiotowym zakresie,
- analiza statystyk dot. stosowania mediacji w sądach powszechnych za rok 2017,
- omówienie wyników prac grup roboczych,
- przedstawienie założeń Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie prac legislacyjnych nad reformą prawa rodzinnego,
- omówienie prac Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie tworzenia ogólnopolskiej sieci Centrów Arbitrażu i Mediacji (CAM) oraz wdrożenia Deklaracji ADR.

17. Posiedzenie – 29 maja 2018 r.

- omówienie wyników prac Zespołów Roboczych powołanych podczas 15. posiedzenia Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości,
- dyskusja ws. tematu Konferencji w ramach MDM,
- model szkolenia mediatorów z zakresu mediacji rodzinnych,
- cele, założenia i zasady funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

18. Posiedzenie – 5 września 2018 r.

- analiza projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r., poz. 682) w kontekście szans i zagrożeń dla postępowania mediacyjnego.
- „Round table” dla Mediacji, wskazanie przez każdego z Członków Rady inicjatyw, pomysłów, działań na rzecz wzmocnienia instytucji mediacji w Polsce.

19. Posiedzenie – 21 listopada 2018 r.

- podsumowanie Tygodnia Mediacji oraz Międzynarodowego Dnia Mediacji 2018,
- podsumowanie prac Zespołu roboczego ds. zmiany przepisów dotyczących mediacji w sprawach o rozwód i separację,
- prezentacja Stanowiska Zespołu roboczego ds. opracowania standardów kształcenia mediatorów w sprawach gospodarczych, cywilnych, rodzinnych i pracowniczych.

20. Posiedzenie – 20 lutego 2019 r.

- podsumowanie prac III kadencji Rady.

Do najważniejszych działań i obszarów objętych pracami III kadencji Rady ds. ADR należały:

- reprezentacja Rady na konferencjach naukowych, seminariach, warsztatach mediacyjnych i innych spotkaniach,
- przygotowanie broszur informacyjnych opublikowanych na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości promujących mediację,
- przygotowanie scenariusza spotkania informacyjnego na temat mediacji jako polubownej metody rozwiązywania sporów;
- prace i konsultacje dotyczące zmian legislacyjnych, w szczególności:
 - a) praca nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów,
 - b) udział w konsultacjach projektu nowelizacji kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
 - c) Uchwała Społecznej Rady w przedmiocie konieczności nowelizacji przepisu art. 183¹⁵ § 2 kodeksu postępowania cywilnego;
- udział w pracach nad przygotowaniem Deklaracji o stosowaniu mediacji i innych alternatywnych metod rozwiązywania sporów (ADR),
- konsultacja Standardów funkcjonowania Centrum Arbitrażu i Mediacji (CAM) w ramach projektu Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- aktywizacja sędziów i udzielenie im pomocy w działaniach na rzecz popularyzacji mediacji, w szczególności poprzez spotkania z sędziami koordynatorami ds. mediacji;
- działania na rzecz promocji mediacji oraz innych alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów i sporów.

Rada przyjęła w czasie III kadencji następujące uchwały:

1. Uchwała SR ds. AMRS nr 1/2017 ws. przekazania Deklaracji o stosowaniu ADR,
2. Uchwała SR ds. AMRS nr 2/2017 ws. przyjęcia rekomendacji dotyczącej scenariusza spotkania informacyjnego na temat mediacji jako polubownej metody rozwiązywania sporów,

3. Uchwała SR ds. AMRS nr 3/2017 ws. podjęcia działań mających na celu usprawnienie rozliczania mediacji prowadzonych ze skierowania sądu,
4. Uchwała SR ds. AMRS nr 4/2017 ws. przyjęcia stanowiska dot. konieczności nowelizacji przepisów dot. wynagrodzenia i zwrotu kosztów poniesionych przez mediatora w sądowym postępowaniu cywilnym,
5. Uchwała SR ds. AMRS nr 5/2017 ws. przyjęcia rekomendacji w zakresie nowelizacji przepisów dot. mediacji w sprawach karnych,
6. Uchwała SR ds. AMRS nr 6/2017 ws. przyjęcia rekomendacji w sprawie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności praktycznych mediatorów w sprawach karnych,
7. Uchwała SR ds. AMRS nr 7/2017 ws. przyjęcia stanowiska w zakresie przeprowadzenia szkoleń z zakresu psychologii konfliktu dla sędziów,
8. Uchwała SR ds. AMRS nr 8/2017 w sprawie przyjęcia rekomendacji dla sędziów w zakresie kryteriów, które mogą być pomocne przy wyborze mediatora w postępowaniu sądowym,
9. Uchwała SR ds. AMRS nr 1/2018 w sprawie konieczności nowelizacji przepisu art. 183¹⁵ §2 Kodeksu postępowania cywilnego,
10. Uchwała SR ds. AMRS nr 2/2018 w sprawie możliwości wyłączenia zawodu mediatora z Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji wobec podjęcia prac nad ustawą o zawodzie mediatora.

Kadencja Rady upłynęła z dniem 31 marca 2019 roku.